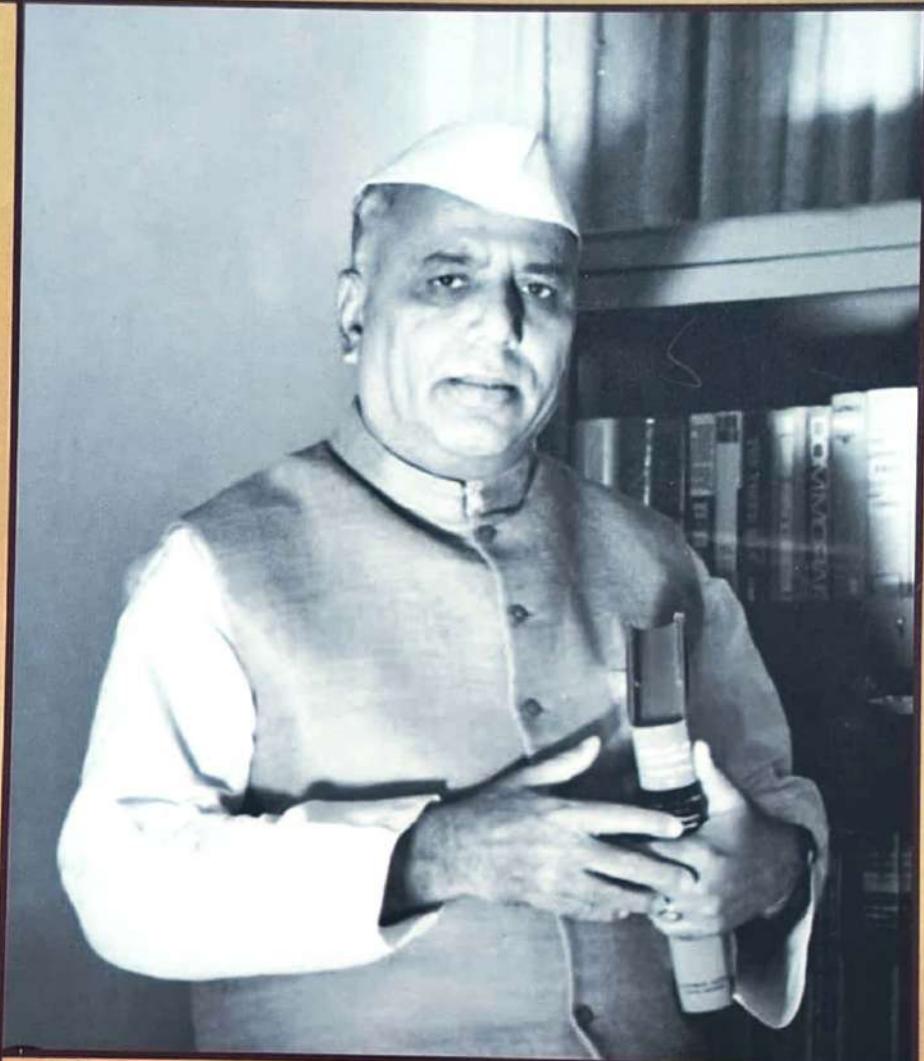

महाराष्ट्राचे शिल्पकार

मा. यशवंतराव चव्हाण

यांचे विचार

संपादक

प्राचार्य डॉ. राजेखान शानेदिवाण

महाराष्ट्राचे शिल्पकार मा. यशवंतराव चक्हाण यांचे विचार

प्रकाशन कामळाराव डॉ. शानेदिवाण : मुंबई

कैवळ इंडिया, निगमनलॉन्झ ६४

डिएसीएस, निगमनलॉन्झ निगमन

०९०३९४-मुंबईका

आयुष्मान, महाराष्ट्राचे विकास, २२१०३९९, मि

महाराष्ट्राचे विकास, मुंबई

आद्यरपीय यशवंतरावाची प्रकाशन कामोळा, मि ०

संपादक

प्राचार्य डॉ. राजेखान शानेदिवाण

कामोळा

कैवळ इंडिया, डॉ. शानेदिवाण

मुंबई किंविती

नेत्रिक मूल्यांच्या जपणीची अभियान आणि ५००

सप्रेम भेट !

(डॉ. आर. के. शानेदिवाण)

प्राचार्य,

श्री शहाजी छत्रपती महाविद्यालय, कोल्हापूर.

४६०६, लाल ६९ : निगमन

मुंबई : इंडिया

मुंबईका, डॉ. शानेदिवाण : कामोळा

ISBN : ९७८-९९४-८०-८८०

निर्मिती प्रकाशन, कोल्हापूर

१९९१. डॉ. शानेदिवाण

मुंबई गोदावरी निवासनिक प्राक्तनांची निवासनिक

ठिठू रायगढे राजांडाळची गोदावरी

कुलांग गोदावरी निवासनिक प्राक्तनांची गोदावरी

साहेब डॉक्टर शिंदे एवं डॉक्टर शिंदे निवासनिक प्राक्तनांची गोदावरी

साहेब डॉक्टर शिंदे एवं डॉक्टर शिंदे निवासनिक प्राक्तनांची गोदावरी

निवासनिक प्राक्तनांची गोदावरी

निवासनिक प्राक्तनांची गोदावरी .१

आधुनिक महाराष्ट्राचे शिल्पकार, नीरसामी .२

महाराष्ट्राचे पहिले मुख्यमंत्री .३

आदरणीय यशवंतरावजी चव्हाण साहेब

महाराष्ट्राचे होसेशंभाग यांचा सहवास लाभलेले

दा सोबह संवेदनशील किंवर्द्धनी आणि

खूप वेगाची होती निवासनिक प्राक्तनांची परिवारा

राजकारण व समाजकारणात

निरपेक्ष निवासनिक प्राक्तनांची गोदावरी

नैतिक मूल्यांच्या जपणूकीचा आदर्श निर्माण करणारे

निवासनिक प्राक्तनांची गोदावरी .५

कृष्णाचा निवासनिक प्राक्तनांची गोदावरी .६

मिच्चाराचे आधुनिक निवासनिक प्राक्तनांची गोदावरी .७

जीवनात चालीस वर्षांनु आधुनिक निवासनिक प्राक्तनांची गोदावरी .८

संदर्भातील त्वांचे विचार देश आणि महाराष्ट्राला दिशा देत राहिले, ज्ञा

मिच्चारान्य तळसा निवासनिक प्राक्तनांची गोदावरी .९

साहेबराव चव्हाण साहेब निवासनिक प्राक्तनांची गोदावरी .१०

माझांनी, माझांनी वाचाची निवासनिक प्राक्तनांची गोदावरी .११

आर्यो राजकारण, रायगढे निवासनिक प्राक्तनांची गोदावरी .१२

वेणु राजकारणी निवासनिक प्राक्तनांची गोदावरी .१३

निवासनिक प्राक्तनांची गोदावरी .१४

निवासनिक प्राक्तनांची गोदावरी .१५

महाराष्ट्राचे निवासनिक प्राक्तनांची गोदावरी .१६

ता 'अंतर्राष्ट्रीय सांस्कृतिक विद्यालय' नामांकित निर्णित
ता हमारे द्वारा निर्धारित किंवदं प्रकल्पात्मक निर्णित
संगठन, निर्णित संस्कृतिक विद्यालय की निर्णित निर्णित
शास्त्रात्मक लकड़ीचे इंटर्न विद्यार्थी विद्यार्थी आणि
लकड़ीचे इंटर्न विद्यार्थी आणि लकड़ीचे इंटर्न विद्यार्थी
मनोगत

२. महाराष्ट्र :

महाराष्ट्रातील एवढे सर्वांगीनं विचार करावाऱ्य लागू न घेऊ

महाराष्ट्राचे माजी मुख्यमंत्री यशवंतराव चव्हाण साहेब यांचे व्यक्तिमत्व बहुआयामी होते. सामान्यपणे त्यांचा उल्लेख मुरब्बी, मुत्सदी, द्रष्टे राजकारणी या सोबत संवेदनशील विचारकं असा होतो. राजकारणाची त्यांची परिभाषा खूप वेगळी होती. समाजाच्या उद्धारासाठी कोणताही स्वार्थ मनात न ठेवता निरपेक्ष वृत्तीने केलेली सेवा याला त्यांच्या लेखी सर्वोच्च प्राधान्य होते. त्यामुळे स्वातंत्र्यापूर्वी आणि स्वातंत्र्यानंतरही यशवंतराव चव्हाण साहेबांनी गोरगरीब, दुर्बल, मागास, स्त्रिया, मुले अशा सर्वांचा विचार आपल्या कृतीच्या केंद्रस्थानी ठेवला. कोणतीही कृती करताना त्यामागे चिंतनशील विचारांचे अधिष्ठान असावे अशी त्यांची भूमिका राहिली. सार्वजनिक जीवनात चाळीस वर्षाहून अधिक काळ वावरत असताना विविध विषयांच्या संदर्भातील त्यांचे विचार देश आणि महाराष्ट्राला दिशा देत राहिले. या विचारांना तरुण पिढीसमोर आणणे ही आजच्या काळाची गरज वाटू लागली आहे.

यशवंतराव चव्हाण साहेब यांनी स्वतंत्रपणे आपली वैचारिक भूमिका मांडलेली नाही. बालपणातील अनुभव, वडिलांच्या निधनानंतरची भावस्थिती, आईचे संस्कार, स्वातंत्र्यलढ्यातील सहभाग, भूमिगत असतानाची मनस्थिती, वेणूताईच्या सोबतचे सहजीवन या संदर्भातील नोंदी व त्या अनुषंगाने

अनुक्रम...

: ग्रन्थालय इतिहास

ग्रन्थालय

मनोगत...

ग्रन्थालय

राष्ट्रीय विचार इतिहास

संस्कृत / १०८

०९

१. राष्ट्रीय विचार :

भारत

स्वातंत्र्य

आणि समर्पण संस्कृत लोकांनी केलेला मर्यादा विनाश आणि संरक्षण संस्कृत लोकांनी केलेला. असावतराव चक्रवाणे या लक्ष्यात सहभागी होते.

परराष्ट्रीय धोरण

जंग जंग २. महाराष्ट्र :

सामाजिक विचार

अतीव आनंद काळात त्यांनी संदर्भातील प्राप्तीनंतरच्या काळात त्यांनी शेती या संदर्भातील आपल्या विचारांना बेळोवेळी व्यक्त केले. या त्यांच्या मनस्यातील अहित यांनी व्यक्ती भारत कासा घडेल

सहकार

आणि त्यासाठी विकास काय करायला खाली आहे. राज्य सांभाळणे, राज्य उद्योग यांनी यापेक्षाही राज्य घडविण हा बाब त्यांना महत्वाची वाटते.

३. शिक्षण :

प्राथमिक शिक्षण

माध्यमिक शिक्षण

उच्चशिक्षण

४. साहित्य :

साहित्यिक

नद्यांत नद्यांत, सागराची खाली चैत्र विशालता, भारताच्या

साहित्याची भाषा

मंदिरांत नद्यांत नद्यांत उदारतेची परंपरा,

कविता

येणारी कांदबरी भारताचे व्यावरामध्ये आहे. मला वाटते त्याचा

नाटक

विसर नाटक याला पहु नवे. तो विसर पडला नाही तर हा देश

चरित्र

खारेखान होईल हा भाषा विचास आहे.

लोकसाहित्य

वाचक

स्क्राबिंग फल (भूमिका-५७)

प्राचार्य डॉ. राजेखान शानेदिवाण

४३ सोनसावली, नर्मदा पार्क,
इंगवले कॉलनी, फुलेवाडी
कोल्हापूर-४१६०१०
मो. ९९६०९९५८५३

महाराष्ट्राचे माजी मुख्यमंत्री यशवंतराव चव्हाण साहेब यांचे व्यक्तिमत्व बहुआयामी होते. सामान्यपणे त्यांचा उल्लेख मुरब्बी, मुत्सद्दी, द्रष्टे राजकारणी या सोबत संवेदनशील विचारवंत असा होतो. राजकारणाची त्यांची परिभाषा खूप वेगळी होती. समाजाच्या उद्धारासाठी कोणताही स्वार्थ मनात न ठेवता निरपेक्ष वृत्तीने केलेली सेवा याला त्यांच्या लेखी सर्वोच्च प्राधान्य होते. त्यामुळे स्वातंत्र्यापूर्वी आणि स्वातंत्र्यानंतरही यशवंतराव चव्हाण साहेबांनी गोरगरीब, दुर्बल, मागास, स्थिया, मुले अशा सर्वांचा विचार आपल्या कृतीच्या केंद्रस्थानी ठेवला. कोणतीही कृती करताना त्यामागे चिंतनशील विचारांचे अधिष्ठान असावे अशी त्यांची भूमिका राहिली. सार्वजनिक जीवनात चाळीस वर्षाहून अधिक काळ वावरत असताना विविध विषयांच्या संदर्भातील त्यांचे विचार देश आणि महाराष्ट्राला दिशा देत राहिले. या विचारांना तरूण पिढीसमोर आणणे ही आजच्या काळाची गरज वाटू लागली आहे.

ग्रंथ हवा असल्यास...

फोन/गुगल पे नंबर

९८२२४७२१०९

रु. १२०/-

NIRMITI PRAKASHAN
+91 98224 72109

Scan & Pay

निर्मिती प्रकाशन

८७३, क/२, सी वॉर्ड, सिध्दीश्वी प्लाझा,
राजाराम रोड, कोल्हापूर - ४१६००२
मो. ९८९०५५४३४०, ९८२२४७२१०९

ISBN : 978-93-92922-01-5

978-93-92922-01-5

